§ 14[1]. Kohtuistungi pidamine videosilla vahendusel

(1) Kohus võib kõikides kohtuastmetes kohtuistungeid pidada, sealhulgas kõikide eeluurimiskohtuniku ja täitmiskohtuniku pädevusse kuuluvate küsimuste lahendamiseks, videosilla vahendusel, kui see ei ole vastuolus avalike huvidega ning kahtlustatava ja süüdistatava kaitseõigus on tagatud.
(2) Kohtuistungi pidamine videosilla vahendusel käesoleva seadustiku tähenduses on olukord, kus kohtunik või kohtuistungil osaleja ei viibi füüsiliselt kohtusaalis, vaid suhtleb teiste istungil osalejatega mõlemas suunas reaalajas pilti ja heli edastava tehnilise lahenduse abil.
(3) Kohus võib menetlusosalist ja muud isikut kohustada kohtuistungil osalema videosilla vahendusel, kui see võimaldab vältida viivitust kohtumenetluses või see on vajalik rahva tervise või avaliku julgeoleku tagamiseks ning kui on täidetud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimused.
(4) Üldmenetluses võib kohus süüdistatavat kohtuistungil videosilla vahendusel osalema kohustada üksnes juhul, kui on täidetud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimused, süüdistataval on olemas või talle tagatakse istungil osalemiseks vajaliku tehnilise lahenduse kasutamise võimalus ja kui see on vajalik rahva tervise või avaliku julgeoleku tagamiseks või selleta tekiks oht, et kriminaalasjas ei ole võimalik mõistliku aja jooksul lõpplahendit teha.
(5) Kui kohus peab kohtuistungi videosilla vahendusel, tuleb kohtumajas menetlusosalistele tagada võimalus kohtuistungil osalemiseks ja mõistlikule arvule pealtvaatajatele võimalus avaliku istungi jälgimiseks. Kinnipidamisasutuses viibivale menetlusosalisele võib istungil osalemiseks vajaliku tehnilise võimaluse luua kinnipidamisasutuses.
(6) Kohus võib kohtuistungil korra tagamiseks katkestada korrarikkuja seadmest heli või pildi edastamise või katkestada videoühenduse korrarikkujaga. Kui kohus korrarikkumise tõttu isikuga videoühenduse katkestab, loetakse korrarikkuja istungisaalist eemaldatuks käesoleva seadustiku § 267 lõike 1 punkti 1 tähenduses.
[RT I, 11.07.2026, 10 - jõust. 01.11.2026]

§ 69. Kaugülekuulamine

(1) Menetleja võib vajaduse korral toimetada isiku kaugülekuulamise.
[RT I, 11.07.2026, 10 - jõust. 01.11.2026]
(2) Kaugülekuulamine tähendab käesolevas seadustikus ülekuulamist:
1) tehnilise lahenduse abil, mille tulemusena on ülekuulatava ütlused otseülekandena vahetult näha ja kuulda ning talle saab küsimusi esitada;
2) telefonitsi, mille tulemusena on ülekuulatava ütlused vahetult kuulda ning talle saab küsimusi esitada.
[RT I, 06.05.2020, 1 - jõust. 07.05.2020]
(3) [Kehtetu - RT I, 06.05.2020, 1 - jõust. 07.05.2020]
(4) Kaugülekuulamise protokolli tehakse märge tunnistaja hoiatamise kohta ütluse andmisest seadusliku aluseta keeldumise ja teadvalt vale ütluse andmise eest.
[RT I 2004, 46, 329 - jõust. 01.07.2004]
(5) Kui välisriigis viibiva isiku ülekuulamisel on vajalik välisriigi õigusasutuse abi, järgitakse kaugülekuulamisel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelises koostöös käesoleva seadustiku §-s 489[41] sätestatut ja muul juhul §-s 468 sätestatut.
[RT I, 11.03.2023, 2 - jõust. 01.05.2023]
(6) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada kaugülekuulamise korraldamise täpsemad nõuded.

§ 75. Kahtlustatava ülekuulamine

(1) Kahtlustatava ülekuulamise rakendamisel selgitatakse kahtlustatava nimi, elu- või asukoht ja aadress, isikukood või selle puudumisel sünniaeg, kodakondsus, haridus, emakeel ning töökoht või õppeasutus.
[RT I 2004, 46, 329 - jõust. 01.07.2004]
(2) Ülekuulamist alustades selgitatakse kahtlustatavale, et tal on õigus keelduda ütluste andmisest ning et antud ütlusi võidakse kasutada tema vastu.
(3) Kahtlustatavalt küsitakse, kas ta on toime pannud kuriteo, milles teda kahtlustatakse, ning talle tehakse ettepanek anda vabalt jutustades ütlusi kahtluse aluseks oleva kuriteo asjaolude kohta.
(3[1]) Kahtlustataval ja tema kaitsjal on õigus saada ülekuulamise käigus koopia kahtlustatava ülekuulamise protokollist käesoleva seadustiku § 76 lõike 1 punktides 1–3 sätestatud ulatuses.
[RT I, 23.02.2011, 1 - jõust. 01.09.2011]

(4) Kahtlustatava ülekuulamisel järgitakse käesoleva seadustiku § 66 lõiget 2^1, § 68 lõikeid 3–6 ning § 69 lõikeid 1 ja 2. Vajaduse korral alaealise kahtlustatava ülekuulamine salvestatakse.
[RT I, 06.05.2020, 1 - jõust. 07.05.2020]

§ 468. Välisriigis viibiva isiku kaugülekuulamine

(1) Käesoleva seadustiku § 69 lõikes 1 sätestatud alustel võib taotleda välisriigis viibiva isiku kaugülekuulamist. Taotluses märgitakse kaugülekuulamise põhjus, ülekuulatava nimi ja menetlusseisund ning ülekuulaja ametinimetus ja nimi.
(2) Kui taotletakse audiovisuaalset kaugülekuulamist, peab taotluses sisalduma kinnitus, et ülekuulatav kahtlustatav või süüdistatav on enda kaugülekuulamisega nõus.
[RT I 2008, 19, 132 - jõust. 23.05.2008]
(3) Kui taotletakse kaugülekuulamist telefonitsi, peab taotluses sisalduma kinnitus, et ülekuulatav tunnistaja või ekspert on kaugülekuulamisega nõus.
(4) Kahtlustatava ja süüdistatava telefonitsi kaugülekuulamine ei ole lubatud.
(5) Kaugülekuulamist juhib ja suunab taotleva riigi pädeva õigusasutuse esindaja oma riigi menetlusseaduse kohaselt. Kaugülekuulamisele kutsumisel lähtutakse täitva riigi menetlusseadusest. Ülekuulatav võib keelduda ütluste andmisest ka täitva riigi menetlusseaduse alusel.
(6) Kaugülekuulamist korraldav täitva riigi pädev õigusasutus:
1) määrab kindlaks ja teatab kaugülekuulamise aja;
2) tagab ülekuulatava isiku kutsumise ja ilmumise ülekuulamisele;
3) vastutab ülekuulatava isikusamasuse tuvastamise eest;
4) vastutab oma riigi seaduste täitmise eest;
5) tagab vajaduse korral tõlgi osavõtu.
(7) Kaugülekuulamise salvestab taotleva riigi pädev õigusasutus, kuid seda võib täiendavalt salvestada ka täitva riigi pädev õigusasutus.
(8) Audiovisuaalse kaugülekuulamise protokolli koostab täitva riigi pädev õigusasutus. Telefonitsi toimuva kaugülekuulamise protokolli koostab taotleva riigi pädev õigusasutus.
(9) Kaugülekuulamise protokolli kantakse:
1) kaugülekuulamise aeg ja koht;
2) kaugülekuulamise vorm ning kasutatud tehnikavahendite nimetused;
3) viide kaugülekuulamise aluseks olnud abistamistaotlusele;
[RT I, 23.02.2011, 1 - jõust. 01.09.2011]
4) kaugülekuulamisel osalenud taotleva riigi ja täitva riigi pädevate õigusasutuste esindajate nimed;
5) ülekuulatava isiku menetlusseisund, nimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg ja elukoht või asukoht ja aadress ning sidevahendi number või elektronposti aadress;
6) märkus ülekuulatavale tema õiguste selgitamise kohta;
7) ülekuulatava isiku kinnitus selle kohta, et teda on hoiatatud ütluste andmisest keeldumise või teadvalt valeütluste andmisega kaasneva vastutuse eest või et ta on andnud ütlusi puudutava vande, kui menetlusseadus näeb sellise kohustuse ette.
[RT I 2004, 46, 329 - jõust. 01.07.2004]

§ 489^{41}. Välisriigis viibiva isiku kaugülekuulamine

(1) Kui Euroopa uurimismäärus on koostatud välisriigis viibiva isiku tunnistajana, eksperdina, kahtlustatavana või süüdistatavana kaugülekuulamiseks audiovisuaalse tehnilise lahenduse abil ning isiku tunnistajana või eksperdina kaugülekuulamiseks telefonitsi, lähtutakse käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatust, arvestades käesolevas jaotises sätestatud erisusi.
(2) Kahtlustatavat ja süüdistatavat on audiovisuaalse kaugülekuulamise teel lubatud üle kuulata ainult nende nõusolekul. Kui kahtlustatav või süüdistatav ei anna audiovisuaalseks kaugülekuulamiseks oma nõusolekut, võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda.
(3) Isiku kaugülekuulamise täpne kord ning vajaduse korral ülekuulatava isiku kaitseks vajalikud meetmed lepitakse taotleva ja täitva riigi pädevate asutuste vahel kokku. Täitva riigi pädev asutus on kohustatud:
1) teavitama asjaomast tunnistajat või eksperti ülekuulamise ajast ja kohast oma riigi õiguse kohaselt;
2) kutsuma kahtlustatava ja süüdistatava kaugülekuulamisele, lähtudes taotleva riigi menetlusnormidest ning teavitades kahtlustatavat ja süüdistatavat õigel ajal õigustest, mis neil on taotleva riigi õiguse kohaselt;
3) tagama ülekuulatava isiku isikusamasuse tuvastamise;

4) tagama vajaduse korral tõlgi osavõtu ülekuulamisest;
5) tagama, et kaugülekuulamise käigus ei rikuta täitva riigi õiguse aluspõhimõtteid, ning rikkumise tuvastamise korral võtma viivitamata meetmeid rikkumise kõrvaldamiseks.
(4) Kaugülekuulamine viiakse läbi taotleva riigi pädeva asutuse poolt või juhtimisel, lähtudes taotleva riigi menetlusnormidest. Kaugülekuulamise juures viibib ka täitva riigi pädeva asutuse esindaja.
(5) Kahtlustatavat ja süüdistatavat teavitatakse enne kaugülekuulamist õigustest, mis neil on kas täitva riigi või taotleva riigi õiguse kohaselt. Tunnistajat ja eksperti teavitatakse enne kaugülekuulamist ütluste andmisest keeldumise õigusest, mis neil on kas täitva riigi või taotleva riigi õiguse kohaselt. Kui kaugülekuulatav isik on kohustatud ütlusi andma, kuid ta keeldub ütluste andmisest või annab valeütlusi, lähtub täitev riik oma riigi menetlusnormidest.
(6) Täitva riigi pädeva asutuse esindaja kannab kaugülekuulamise protokolli järgmised andmed:
1) kaugülekuulamise aeg ja koht;
2) kaugülekuulatud isiku menetlusseisund, nimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg ja elukoht või asukoht ja aadress ning sidevahendi number või elektronposti aadress;
3) kaugülekuulamise juures viibinud täitva riigi pädeva asutuse esindaja või esindajate andmed ja ametikoht;
4) kaugülekuulamise vorm ja kasutatud tehnikavahendite nimetused;
5) ülekuulatava isiku kinnitus selle kohta, et teda on hoiatatud ütluste andmisest keeldumise või teadvalt valeütluste andmisega kaasneva vastutuse eest, või et ta on andnud ütlusi puudutava vande, kui menetlusseadus näeb sellise kohustuse ette.
[RT I, 26.06.2017, 70 - jõust. 06.07.2017]